

syd er de tyske troppene fremdeles på tilbaketog, enda om det er klart at tilbaketreningen foregår meget langsomt og under meget bitre kamper. De tyske kommunikeene har fortalt at russerne fortsetter sine utbrudsforsk fra Leningrad. Fra russisk hold foreligger det ikke noe nytt om kampane på dette avsnittet, men det er klart at de har sin store betydning, enda om ikke russerne lykkes i sitt forsett helt ut. Lenger syd fortsatte de heftige kampene i Tischwin-avsnittet gjennem hele uken, og i en russisk særmedding natt til onsdag ble det meddelt at Tischwin var gjenerobret. De tyske tapene under disse kampene blev på russisk hold anslått til 7000 mann og en mengde verdifullt materiell.

Kampene rundt Moskva har bølget frem og tilbake langs hele den halvsirkelfronten som er strukket rundt den russiske hovedstaden, men i de siste dagene er det russerne som har hatt initiativet gjennem sine motangrep i Tula-avsnittet og i distriktenes østenfor Kalinin. I Tula-avsnittet har russerne gjenerobret kontrollen over den direkte veiforbindelsen til Moskva, hvor tyskerne hadde kjørt frem en farlig kile, og i nord utvikler det sig operasjoner som har meget tilfelles med kampene i syd - ved Tula. Etter det billede vi har kunnet danne oss, greidde tyskerne i sin tid å drive X frem en kile fra Kalinin mot Klin og litt lenger østover. Området nord og syd for Kalinin ble imidlertid på russiske hender, og nå er det russerne som forsøker å skjære over den tyske kilen for om mulig å isolere de tyske styrkene i Klin-avsnittet. Russerne er meget forbeholdne i sine kommunikasjoner, men det synes som om operasjonene har hatt et visst hell med seg, og at situasjonen, hvis den får utvikle seg videre, kan bli meget kritisk for tyskerne. En må imidlertid vente at også de russiske operasjonene kan bli hemmet av den russiske vinteren som i dette frontavsnittet byr på opp til 45 kuldegrader og sterkt snefall.

Lengst i syd fortsetter som nevnt den russiske fremrykningen langs Det asovske hav. De russiske fortroppene er gått forbi Taganrog og har passert over elven som flyter ut i havet omlag 50 km. vest for denne byen. Byen Taganrog er fremdeles på tyske hender, men i følge de siste meldinger isolert fra omverdenen av russiske beleiringsstyrker som har slått tilbaka alle tyske forsök på utbrytning fra byen. En ventes nu at det vil komme til et stort slag ved og om Mariupol. Tyskerne kjører her frem store forsterkninger, og vil nok sette alt inn på å stanse den russiske fremrykningen, eventuelt for å stabilisere en vinterfront også på dette frontavsnittet. Den nærmeste uken vil kanskje vise om det skal lykkes.

Krigen i Libya.

Etter noen dagers stillstand etter de heftige kamper om Sidi Resegh, er kampene i Libya blusset opp igjen på samtlige frontavsnitt, og det er fremdeles engelskmennene som er initiativtagerne. Situasjonen er imidlertid så vidt uklar at det er umulig å gi noe samlet bilde av fronten, bortsett fra at det meste av området mellom Tobruk og den egyptiske grensen er på engelske hender. De tysk-italienske styrkene holder ennå stillinger i Bardia- og Sollum-avsnittet, men disse styrkene skal være omringet og utsatt for et stadig press fra de imperiale styrker. Hovedkampene utvikler seg nu over et område som strekker seg rundt Tobruk med kiler nær sagt i alle retninger etter som panserpatruljene orienterer seg frem over ørkensanden for å overraske fienden, men det synes å koncentrere seg syd for Tobruk, og det er mulig at det her kan komme til et nytt, stort tankslag i stil med det som ble utkjempet ved Sidi Resegh, men forhåpentlig med et bedre resultat for de engelske styrker. Uken som kommer kan bli en meget betydningsfull uke i Libya.

De har nu lest et nummer av "Frihet", og vi håper De har funnet det interessant og lærerikt - så interessant og så lærerikt at De gjerne vil lese det i fremtiden også. Vi skal gjøre vårt for at De skal få anledning til det, men vi greier det ikke uten Deres hjelp. Snakk minst mulig om "Frihet" når De får avisene og når De leverer den videre; Bry Dem aldri om å få greie på hvem som står for utgivelsen, eller hvem som finansierer den, trykker den, ekspereder den ut til leserne..... for De hører noe, har De aldri hørt det!

"FRIHET".

EN NASJONAL FRONT.

"FRIHET".

Det norske folket forstår nå at kampen mot krigsen og fascismen er kommet inn i en avgjørende fase, og at det må kjempes hensynsløst hvis seirens skal vunnes. Hvis der er en ledelse som kan føre en konkret kamplinje, og det bak denne er et enig folk, så er også forutsetningene til stede for en heldig avslutning av kampen. Alle spørsmål av underordnet betydning må skyves til side når det gjelder å få folket vårt sveisot sammen i en nasjonal front. Denne front må være bæren av et nytt fritt og folkestyrkt Norge.

I alle aktuelle spørsmål må en ta et klart standpunkt: Mot krig og fascismen. For fred og folkestyre.

Til stadighet må en være på vakt mot våre hjemlige nazisters provokasjoner og angivervirksomhet. Et hvort kiarttenkende mennesko burde nå være klar over krigens årsaker, og stille seg selv det spørsmål: Hvordan skal en stat bygges opp for å hindre at en ny krig kommer etter den vi nå opplever.

Hvis denne kriga kan bevirkje at det enkelte mennesko virkelig setter seg som mål å bringe klarhet i disse spørsmål, så er meget vunnet. Men blir ikke det gjort, da er det liten mulighet for at det kan oppnås en varig fred.

Liksom staten har plikter overfor det enkelte mennesko, så har også det enkelte mennesko plikter overfor staten. Erkjender en dette, fjernes dermed muligheten for at det kan oppstå motsetninger og dermed stridighet innenfor den enkelte stat, samtidig som muligheten for at det skal oppstå noen vesentlige stridigheter mellom de enkelte stater vil bortfaller.

Vi håper ved hjelp av denne avisens å kunne samle folket, slik at et positivt oppbygningsarbeid kan begynnes på et felles grunnlag når fascismen er knust.

FREDSPROBLEMER.

Lord Kitcheners ord under forrige verdenskrig om at han var sikker på at ententemaktene ville vinne krigens, mda at han twilte på at de ville "vinne fred en", har de allierte under denne kriga tatt seg ad notam. De forenede nasjoners regjeringer er klar

over at kampen ikke bare dreier seg om å knuse en-
grupperasjonene militært og å ødelegge hitleris-
ten, men også om å vinne freden, -d.v.s. skape en
"nyorden" verden hvor framtidige kriger er umulige.
Mingepos etter fjerre krig var nettopp at en mang-
let en klar linje, da freden skulle settes i verk.
Feilen lå ikke i grønsareguleringen, men i at en
ikke hadde et samlet politisk og særlig et samlet
økonomisk program som kunne skape sunde forhold i samkv-
emmelig mellom nasjonene og i hver enkel stat.
Det er dette som er det sentrale i fredsdreftolsene
mellan de allierte i dag.

Allierte i det første krigsåret drog de forenede
nasjoner opp principielle linjer for sitt fredsmål.
Sitt fornemste uttrykk fikk disse synspunkter i At-
lantdeklarasjonen av august 1942, som har fått til-
slutning fra samtliga allierte regjeringer. Grunnlaget
for deklarasjonen er Roosevelts programerklæring om
de fire friheter: ytringsfrihet, samvittighetsfrihet,
frihet fra ned og frihet fra frykt, som skal bli alle
mennesker i alle land til del. På samme måte som At-
lantdeklarasjonen garanterer individets personlige
frihet, anerkjenner det også et hvert folks rett til
frihet. De forenede nasjoner har forpliktet seg til
å gi tilbake friheten til alle de nasjoner som er
blitt frattatt den med vold. De ønsker heller ikke
at det blir gjennomført noen territoriell foran-
dring som ikke stemmer overens med de berørte folks
ønske. Nasjonenes selvbestemmelsesrett er derfor
et viktig fredsmål for de allierte.

I solasjonsmåns tid er forbi. De enkelte nasjoner
behøver ikke miste sin selvstendighet ved å overlate
løsningen av militære, økonomiske og andre felles
oppgaver til en internasjonal organisasjon. Det har
vært mange planer oppå for den nye verdensorganisa-
sjonen. Både fra konservativt hold (Churchills tale
21/5-43) og fra radikalt hold (internasjonal møte
av arbeidere i Stockholm den 1/5-43) mener at den
bør være fram av det samarbeid mellom de 28 na-
sjonene som er begynt under krigen. Etter en mest
mulig kortvarig periode bør det stå åpent for alle
nasjoner, seierherrer, nøytrale og besirede. Den
nye verdensorganisasjon må ha en mellomfolklig
domstol som kan ta seg av internasjonale tvistemål.
Likoledes vil de forente nasjoner kreve å få opp-

-3-
ettet en internasjonal politistyrke inntil den al-
jinnelige sikkerhet som Atlantdeklarasjonen lover,
er opprettet.

Det økonomiske program tar også sitt utgangs-
punkt i et par av Roosevelts friheter, frihet for
led og frihet for frykt, og i Atlantdeklarasjonen
som lover alle stater, store og små, seierherrer
og besirede samme adgang til verdenshandel og rå-
stoffor. De allierte regjeringer har utkårt at de
gsa på det økonomiske området ønsker å oppnå det
nest utstrakte samarbeid mellom alle nasjonene for
sikre alle forbedrede arbeidsvilkår, økonomisk
oppving og sosial trygghet.

En valutakonferanse i London av eksperter fra
de forskjellige allierte land har bl.a. foreslått
at det bør opprettes en internasjonal clearing-
wion og en internasjonal myntfot. Denne "bancor"-
valuta skulle ikke slippes ut som mynt, men brukes
som myntenhet i internasjonal bokføring. Den svenske
økonomiprofessor Gunnar Myrdal, nevner som ek-
sempl et internasjonalt organ som i direkte samband
med contrabankene i de enkelte land søker å finne
fram til en rimelig likevekt mellom valutakurso, en
en overstatlig kreditorganisasjon og overstatlige ~~reg~~
organer som kontrollerer utenrikshandelen og søker
å oppnå overenskomster som rører ned handelssporring-
ope.

OVERSIKT ØVRLIHLTFN DE SISTE LE DAGE
fronten: Moskva radio meldte den 6/7 at tyskerne
ved daggry mandag den 5/7 åpnet en kraftig offensiv
understøttet av sterke fly- og tankstyrker i retning-
ene Orel-Kursk-Bjolgorod. De hadde imidlertid ikke
hatt noen framgang.

Etter første degns kamp ble 758 tyske tanks og 200
tyske fly ødelagt. Tyskerne hadde dessuten 10000 falne.
Disse store tap allerede etter 1 degns kamp ble
forståelig på bakgrunn av en melding som Reuters mod-
arbeider i Moskva senere sendte ut. Der ble i denne
opplyst at tyskerne brukte sin gamle velkjente tak-
tikk: Ved hjelp av masseoppbrudd av fly og tanks på
et begrenset avsnitt av fronten å bryte gjennom mot-
standens linjer, omringa og tilintetgjøre ham. An-
vendelsen av denne taktikk er imidlertid mer enn tvil-
som overfor en motstander som er vel forberedt. Russ-
erne ventet det tyske angrep akkurat der det kom, og

hadde tatt sine forholdsregler. De store mengder tanks som stormet fram om morgenen den 5/7 ble (etter gammel velkjent russisk oppskrift) sluppet gjennom. Det etterfølgende infanteri ble utsatt for ilden av alle våpen, og hadde ingen sjanser til å følge sine tanksavdelinger. Disse siste ble helt isolert og møtt av en fryktelig anti-tankild og russiske tanks - deriblant den berømte T.34. På få timer var slagmarken overstrødd med ibramm- og sendoraker skutte tyske tanks og tyske lik. -- Tyskerne fortsatte imidlertid å kaste inn nye styrker i kampon, og oppnåddet å vinne litt terengt i Bjelgorodavsnittet, bl.a. 2 landområder. Ved russiske motangrep ble de etter kort tid tilbakeoverbrot. -- I dette avsnitt ble det etter kort kampe fram og tilbake, men på trots av stadig sterre innsats av menn og materiell lyktes det ikke tyskerne å oppnå noen nærværdig framgang.

Lenger nord ved Orel ble de tyske angrep onnå mer mislykket. Her holdt russene de følgende dagar alle sine stillinger.

Allerede etter en ukes kamp kom de tyske tap opp i 40-45000 falne, 2600 tanks og 1200 fly. Dermed var det ganske klart at den tyske plan var strandet. Denne planen gikk ut på hurtig å knuse det russiske forsvar, og til rede de første dager å oppnå store operativ resultater. Et blikk på kartet gjør det klart for enhver at tyskerne hadde til hensikt å forsøke en stor "knipotangbevegelse" med utgangspunkter fra Orel og Bjelgorod, som skulle føre til at sovjetarmeen i Kursk-avsnittet ble omringet og tilintetgjort. Dermed ville det farlige frontframspringet ved Kursk være eliminert.

Efter 9 dagars kamp var de tyske tap kommet opp i nærmere 2800 tanks og 1400 fly.

Men så kom den 16/7. Om morgonen meldte Moskva at den tyske offensiv i retningen Orel-Kursk-Bjelgorod var blitt knust og at Den røde armé hadde tapt initiativet. Motoffensiven hadde da pågått i litt over 2 døgn. -- Sovjetarmeen hadde på denne tid brutt gjennom de tyske linjer på bred front (I et avsnitt nord for Orel i en bredd av 40 og en dybde av 60 km.) Den hadde befridd over 100 steder, og besatt et område på 2500 kv.km. 12000 tyskere ble drept, mens 194 tyske tanks og 294 tyske fly var blitt ødelagt. -- 5 tyske og østeriske divisjoner ble slakt på flukt. -- I Bjelgorodavsnittet var minst 73 tyske

tanks blitt ødelagt og alle angrep slått tilbake.

Den 17/7 ble det meldt at russene angrep nord, sør og øst for Orel. På øst stod sto de bare 15 km. fra den livsviktige jernbane Brjansk-Orel, og 24 km. vest for Orel. I Bjelgorodavsnittet ble fremdeles alle tyske angrep slått tilbake. 129 tyske tanks og 76 fly ble ødelagt. Den 18/7 meldtes at Den røde armé hadde rykket frem mellom 10-12 km., på trots av kraftige tyske motangrep. Frontlinjen vest for Kursk - som den var før den tyske offensiv den 5/7 - var blitt fullständig gjennopprettet. De tyske tap av menn var fremdeles kolossal, og det nevntes at bare i et slag var 3000 tyskere falt. 168 tyske tanks og 106 tyske fly ble ødelagt.

Den 19/7 rykket russene fram fra 4 til 6 km. De nærmere sog til Orel fra 3 kanter, nord, sør og øst. -- I Bjelgorodavsnittet var det bare patruljevirksomhet.

Det russiske flyvåpen og artilleri utfolder en intens virksomhet. -- Reuters korrespondent i Stockholm telegraferer at den russiske frammarsj ikke kan betegnes som et gjennombrudd, men snarere som en uimotståelig framrykning, - fordi det tyske forsvar med befestningsbolter, bunkers, maskingeværstillinger o.s.v. er anlagt i dybden.

Den 20/7 meldes fra Moskva at den russiske framgang fortsetter. Igjen ble fleire byer nord for Orel tilbakeoverbrot deriblant Kirovsk nordøst for Orel, og en by like fra jernbanelinjen Brjansk-Orel.

Efter 2 døgn partisankrig på østfronten gir Moskva disse opplysninger: 30000 tyskere er tilintetgjort, 3000 militærer var ødelagt, 40 generaler drept og 900 døp øter sprengt i luften.

WESTFRONTEN.

Der har vært gjennomført dag og nattangrep mot Tyskland og besatte områder. De mål som blir bombet er: Industri-anlegg, kommunikasjoner, jernbanebog, flyveplasser o.s.v. -- Den 16/7 rettet lanchester bomboff med operasjonsbasis England et kraftig angrep mot elektrisitetsverk og transformatorer i nord-Italia. Angrepet ble igjentatt dagen etter. -- Flyveplassen ved Abbeville ble hjemskutt av amerikanske festninger, samtidig ble jernbane mål i Holland og Belgia kraftig bombet.

NORDEN

Det har ikke undergått noen vesentlig forandring den niste uken, men det er tydelig at det russiske trykket har økt i styrke på alle frontavsnitt, og Hitler har vært nødt til å sette inn stadig større avdelinger av sine tropper for å kunne holde sann mot det russiske presset.

Hele finskfronten har da -7- sett yrt rolig, men i Leningradavsnittet fortsetter de

fører fascismen mot undergangen. Alle politiske sambandsmedlemmer og religiøse avskygninger er nå samlet i en front mot fascismen. Det er sendt ut en folkes proklamasjon til folk i Italia som heter: "Tiden er nå inne". Syd for medlige menn til å organisere kameratene og gripe til våssa. I følge en for å jage tyskerne ut av Italia og slå Mussolini et stykke bort fra hans hender. Mobilisering er kommet før dannelsen av kampgrupper. Det italienske folk må nå kjempe, ikke for Tyskland tilbake. Lands soier eller Mossuli vis redning, men før igjenopprør hver dag, røttelsen av det italienske folkestyre og for civilisasjonen må frem til den

Allierte flyvere kastet ned et budskap til det italienske folket fra Roosevelt og Churchill. Her heter det bl.a.: "Det røsserne har vist det vil forsøke og leve". Det næste må Italia ha vist det vil forsøke og leve. Etter krigen er å gjøre opp mot faciststyrten. Tiden er nå inne for det italienske folk til å velge hvilken vei de vil følge. Det vil bli (Roosevelt erklaerte dagen før etter at budskapet kunde betraktes som et ultimatum).

I Jugoslavia ble nylig en tysk-italiensk offensiv knust, og 3 aktsdivisjoner slapp på flukt. Flere byer ble øverre og ødelagt. Det ble tatt fanger og krigsmateriell.

I Albani ble italienserne otter hardnakkede kamper slapp på flukt. 2 landsbyer, fanger og en god del krigsmateriell og forsyninger ble tatt.

I Hellas er partisanerne godt organisert, og sterkt tilhørende allierte overkommando i Kairo. Større områder av landet er befridd, og sterke under partisanenes herredømme. Den nasjonale forsvarsminister har fått fullmakt til å innkalles i klasser der den finnes det mulig og nødvendig. I igang satt sin omridet ved Olympia og tilberedde mobilisert. Våpen og forsyninger skaffes partisane og også fra de engelske styrkene. Slag har drept flere tyske transporter til landet og til sjøss.

I Rumänia har det vært regulære kamper mellom tysk politi og utenlandske arbeiderklasser på høyvannet. Det er forbudt en forordning som ikke er forbyr det at utenlandske arbeidere å forlate fabrikken under flyvning. Det er også forbudt å ta fly mot et russisk alarm.

TIL KAMP FOR NORGES FRIHET

I Sør-India har det vært uforandret og virksomheten til lands innskrenker seg til sørulvene. I luften har det vært diskjellig livligere. En avdeling australske fly i de amerikanske "Pitty Hawk" jasore skjært en enkelt dag ned over Malabar, men den anrettede skadet betegnes som ubetydelig.

I Indien satte den britiske okkupasjonen av Java og dermed kan en si at hele Ost-India er under japansk kontroll. Samtidig har de besatt hovedstaden i Burma, Rangoon, og har vist interesser sig spesielt om hva som er i Stillehavet. Blant de britiske militærspesialister er det en alminnelig

- 7 -

mais que elle ----. Les personnes tout le long de la route
qui sont au bord de la route et qui sont dans les villages et les
villes sont toutes dans un état de grande joie. C'est une grande
célébration. Les gens sont dans les rues et dans les places. Ils
sont tous habillés de leurs plus belles tenues. Les femmes portent
des robes colorées et des bijoux. Les hommes portent des vêtements
élégants et des chapeaux. La ville est remplie de musique et de
chansons. Les enfants jouent dans les rues et les places. Les
adultes sont assis sur les bancs et regardent les défilés. Les
voitures et les camions sont remplis de personnes qui regardent
les défilés. Les personnes sont toutes très heureuses et joyeuses.
C'est une grande célébration pour toute la ville.

THE LEADS FOR NOTES REFERRED

Fronten i øst

har ikke undergått noen vesentlig forandring den siste uken, men det er tydelig at det russiske trykket har tiltatt i styrke på alle frontavsnitt, og at Hitler har vært nødt til å sette inn stadig større avdelinger av sine "værtropper" for å kunne holde stand mot det russiske presset.

Jfr.
Langs hele finskefronten har det stort sett vært rolig, men i Leningradavsnittet fortsetter de forbitrede kampene om kontrollen over de viktige sambandslinjene. Som et resultat av den siste tids kamper er det blitt meddelt at Leningrad har fått økede tilførsler av nødvendighetsartikler, både når det gjelder utrustning og materiell til troppene og mat til sivilbefolkningen. Syd for Ilmensjøen fortsetter de forbitrede kamper omkring Stareja Russa. I følge de siste opplysninger synes de tyske forsterkninger å ha kjempet sig et stykke på vei frem til den omringede 16. arme, og russerne koncentrerer for øyeblikket sine angrep om de tyske flankene for å holde forsterkningene tilbake. Stillingen for de omringede tyske soldater blir verre og verre for hver dag, men de fortsetter sin innbitte kamp i håp om at forsterkningene skal nå frem i tide. På midtavsnittet setter russerne nu alle krefter inn på å fullbyrde omringningen av de tyske tropper som dekker de fremskutte tyske stillingene over linjen Rshew, Gschazko, Wjasma. Erobringingen av Juchnow har ført russerne et godt stykke frem mot målet. Adskillig lenger vest mot Smolensk fortsetter de forbitrede kamper om Dorojobusch som tyskerne setter alt inn på å erobre edlbake. Hittil har de ikke greidd det. Rundt Orel raser det heftige kamper mellom tre tyske panserdivisjoner under general Guderians ledelse og de russiske angripere som forsøker å slå en ring rundt byen og kampene har i den siste uken spredt sig sydover mot Kursk som også står i fare for å bli isolert.

De kraftigste kamper på østfronten pågår imidlertid for tiden i Ukraina - på hele strekningen fra Charkow og sydover til Taganrog. Det er alminnelig ventet at den eventuelle tyske våroffensiven vil bli startet i Ukraina - både fordi våren kommer tidligst der syd og fordi det gjelder om for Hitler å nå frem til oljen i Kaukasus hurtigst mulig. For å komme de tyske planene i forkjøpet og dermed legge så store hindringer som mulig i veien for Hitler, har marskalk Timosjenko øket sitt press mot de tyske linjene hele den siste uken. Det er hittil ikke innspesert noen meldinger om at presset har ført til noen vesentlige terreng-erobringer, bortsett fra en antydning fra engelsk hold om at russerne har nærmet sig Dnjepropetrowsk og at russisk artilleri beskyter Charkow. Det tyske forsvaret synes å være meget sterkt i disse avsnittene av fronten, og det er grunn til å anta at en kan få et langvarig utmattelsesslag uten vesentlige terreng-forandringer de nærmeste ukene. På Krim har russerne fortsatt sin offensiv på Kertsch-halvøya og fra Sebastopol. Fra kampene rundt Sebastopol er det meldt at russerne har inntatt en viktig høide utenfor byen og at russiske marinesoldater under et 3-dagers slag har drept 3000 tyske soldater. Et russisk krigsskip gikk i ly av mørket inn i en tyskbesatt havn på Krim og beskjøt de tyske stillingene, samtidig som en del skip på havnen ble senket.

Kampene i luften har fulgt kampene på landjorden i intensitet og russerne melder at det i løpet av den siste uken blev ødelagt 434 tyske fly mot et russisk tap på 75 maskiner. Fra sjøfronten foreligger ingen nye meldinger av betydning.

Fronten i Libya

holder sig uforandret og virksomheten til lands innskrenker sig til patruljevirksomhet. I luften har det vært adskillig livligere. En avdeling australske flyvere i de amerikanske "Kitty-Hawk"jagere skjøt en enkelt dag ned 9 tyske og italienske maskiner uten egne tap. Aksemaktenes fly har fortsatt bombingen av Malta, men den anrettede skade betegnes som ubetydelig.

Det fjerne Østen

ar japanerne fullbyrdet okkupasjonen av Java og dermed kan en si at hele ederlandske Ost-India er under japansk kontroll. Samtidig har de besatt hovedstaden i Burma, Rangoon, og hele verden stiller sig spørsmålet om hva som nu skal skje i Stillehavet. Blant engelske militærerksperter er det en alminnelig